

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 5 april 2012

MEDITATIE

De afgewentelde steen

De dood is overwonnen, het leven is duur betaald door de dood van de Borg en wordt uit genade weggeschonken aan verloren zondaren. Dat is immers de diepste betekenis van Pasen. Paulus heeft deze les door genade mogen leren.

Dat blijkt uit zijn getuigenis in Romeinen 4:25: Welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking. Hoe gelukkig is het volk dat deze Zaligmaker mag kennen, niet alleen in de dierbaarheid van Zijn Persoon, niet alleen in de algenoegzaamheid van Zijn offerande, maar ook in de kracht van Zijn opstanding. Hij is de Middelaar Die tussentreedt in het strenge gericht van God. Daar ontvalt een zondaar alles, daar blijft het rechtvaardige vonnis van de drievoudige dood over. Maar, o eeuwig wonder daar schenkt God de gerechtigheid van Christus aan een doemwaardige zondaar en om Zijntwil vergeving van alle zonden. Hoe blind waren de discipelen en ook de vrouwen voor deze rijke weldaad van Pasen. Nauwkeurig hadden de

(En opziende zagen zij, dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot.

Markus 16:4

vrouwen het sterven van hun Meester gevolgd. Ze hadden Hem zien hangen aan het kruis, ze hadden Hem horen spreken. Toen leefde Hij nog. Maar ze hebben ook gezien hoe Hij Zijn laatste adem uitblies en zo Zijn geest overgaf in de handen van Zijn Vader. Ze zagen hoe het ontzielde lichaam van het kruis werd afgenomen en in het donkere graf werd gelegd. De zware steen werd voor het graf gerold. En zo brak voor de vrouwen de sabbat aan, een rustdag zonder rust, een gedenkdag met zoveel verwarde gedachten.

Vroeg zijn ze die zondag opgestaan. Maria Magdalena, Salome en Maria de moeder van Jakobus en Joses hebben de specerijen bij zich om het lichaam van de Heere Jezus te balsemen. Hun liefde tot de Zaligmaker is sterk, maar hun onkunde is ook groot.

Had hun Meester niet vele malen gezegd dat Hij zou opstaan uit de dood? De vrouwen hebben dat, net als de discipelen, niet verstaan. En daarom gaan ze op weg om een *dode* Jezus te zalven. Er is geen gedachte dat Hij ooit uit het graf zal opstaan. Elk licht over de opstanding ontbreekt, het geloof is zwak en dan ontbreekt het ook aan hoop, aan blijdschap, aan vrede, aan zaligheid. Wat is het een wonder dat het liefdevuur niet wordt gedoofd. Dat wordt brandende gehouden door de Heilige Geest.

Onderweg naar het graf stellen de vrouwen elkaar een vraag: "Wie zal ons den steen van de deur des graf afwentelen?" We mogen de vraag wel stellen waar de grootste steen lag: voor het graf of in het hart van de vrouwen? Of in mijn hart! Weet u dat er een steen des doods op uw ziel ligt? Door onze diepe val in Adam zijn we gescheiden van God. De steen van onze zondeval is zeer groot, die rollen we niet zomaar weg. We liggen allemaal van nature in een donker graf, met een steen van vijandschap, ongelooft en ongehoorzaamheid ervoor. Is het uw vraag geworden: "Wie zal ons den steen van de deur des graf afwentelen?" Heman verstond deze vraag heel goed. We horen hem in Psalm 88 klagen: "Ik ben gerekend met degenen die in den kuil nederdalen; ik ben geworden als een man, die krachteloos is; afgezonderd onder de doden, gelijk de verslagenen, die in het graf liggen, die Gij niet meer gedenkt, en zij zijn afgesneden van Uw hand." Hoe bang wordt het voor de ziel als de macht van zonde en dood drukt. Dan wordt er geroepen om hulp, maar er schijnt geen helper te zijn. "HEERE, hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet?" zo kermt de profeet Habakuk.

Lezer, zeg eens, wie liep er met de Paasdagen met een steen op zijn of haar ziel? Wie heeft de onmogelijkheid om zalig te worden zo pijnlijk moeten inleven? Wie vreest dat zijn werk geen waarheid is geweest? Wie voelt zichzelf hard als een steen, onbuigzaam als een diamant? Mis-

Inhoud

90e jaargang

Nr. 27

- 1 De afgewentelde steen
- 2 Het feit van Goede Vrijdag
- 3 Een psalm, een lied: Psalm 40 (14)
- 4 Grote Verzoendag, dag vol heilige symboliek
- 5 Even maar...
- 6 Belijdenis doen
- 7 De Heere is waarlijk opgestaan
- 7 De troost van Pasen
- 8 De roeping tot het predikambt
- 10 De werkelijkheid van de hel (3)
- 11 Van geslacht tot geslacht
- 12 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 14 Kerkdiensten

schien hebben anderen wel gezegd: Je moet geloven, Jezus is opgestaan, dat is toch een reden om blij te zijn? U hoorde het aan, maar u kon er niet jaloers op zijn. Nog veel minder werd u erdoor geholpen. U durft het voor de eeuwigheid niet te wagen met een volk dat geen onmogelijkheden schijnt te kennen. Dat zijn mensen die geloven vast dat het met hen wel goed zit. Er hoeft geen steen van onwil, onmacht en onmogelijkheid weggerold te worden, want ze zijn juist zo gewillig om zalig te worden. Zullen we ons zo voor eeuwig bedriegen? Dat zal erg zijn!

En toch, hoe onmogelijk het er ook voorstaat voor de vrouwen, toch is het een waarheid dat de steen al weggerold is op het ogenblik dat de bange vragen in hun ziel branden. Stel toch voor dat de vrouwen moedeloos waren teruggegaan, omdat er toch een grote steen voor het graf lag, dan hadden ze hun Meester niet ontmoet. Daarom, bekommerde, vreesachtige zielen, houd aan, grijp moed, want ook uw hart zal vrolijk leven. Nooddriftigen, veracht Gods goedheid niet, nooit zal Hij Zijn gevangenen begeven.

Als de vrouwen dichterbij het graf komen, zien ze dat het onmogelijke is gebeurd: De steen is weggerold. O, nu zullen ze vast tot de conclusie komen dat de Heere Jezus is opgestaan. Allerm minst, ze zijn nog net zo blind voor de opstanding als toen ze uit Jeruzalem weggingen. Alleen de Heilige Geest kan het licht in hun harten laten opgaan.

Die stille, harde steen bevat ondertussen een rijke prediking. Wat is er gebeurd? Een engel opende als knecht de deur voor de Levensvorst. God de Vader wekte Zijn Zoon op uit het graf. De Vader is nu geen Rechter meer. Door het offer van Zijn Zoon is Hij verzoend. Door Christus op te wekken, gaf Hij Zijn goedkeuring over diens Borgwerk. Riep Jezus aan het kruis hout uit: "Het is volbracht", op Paasmorgen antwoordt de Vader: "Het is volbracht". Het offer is gebracht, de schuld van de uitverkorenen betaald, Gods Naam verheerlijkt.

Echt Pasen wordt het op grond van het volbrachte werk van de Midde-laar.

In het stille graf is ook de Zoon Zelf heilig werkzaam. Wekte de Vader Zijn Zoon op, Christus stond in eigen kracht op. Door Zijn Goddelijke kracht ontworstelde Hij Zichzelf aan de kaken van de dood. Hij kon niet

langer in het graf vastgehouden worden. Hij had de bevoegdheid om de dood van Zich af te schudden en het leven weg te schenken aan een volk dat midden in de dood ligt.

Nu blijkt ook dat de Heilige Geest het lichaam van de Borg bewaard heeft in het graf. "Jezus is krachtig bewezen de Zoon van God naar den Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden", zo schreef Paulus aan de Romeinen.

Daar ligt de weggerolde steen als een onderstreping van Jezus' woorden: Breek dezen tempel en in drie dagen zal ik denzelven oprichten (Joh. 2:19). En toch gaat er nog geen licht op in de harten van de vrouwen. Al zijn de bezwaren omtrent de steen nu opgelost, al gebeuren er wonderlijke dingen, het ontbreekt nog altijd aan licht. Gods volk is niet zomaar uit de banden verlost, daarvoor hebben ze de toepassing van Gods Woord nodig. Wat een groot verschil met een conclusiegeloof dat voor elke nood wel een tekst onder handbereik heeft en zonder problemen Gods Woord op zichzelf toepast. We zien de vrouwen het graf ingaan. Met hun specerijen, op zoek naar het dode lichaam van de Heere Jezus. Maar ook deze steen van de blindheid zal weggerold worden. Gods werk is immers volkomen. Door middel van de engel onderwijst de Heere de vrouwen in de waarheid van de opstanding. Ja, als ze straks uit het graf gaan om in Jeruzalem de discipelen op de hoogte te brengen van het nieuws, ontmoet de Heere Jezus Zelf de vrouwen. Dan wordt de laatste steen weggenomen. Dan mogen ze het met eigen ogen zien: "De steen dien de bouwlieden verworpen hadden, is tot een hoofd des hoeks geworden. Dit is van den HEERE ge-

schied, en het is wonderlijk in onze ogen. Dit is de dag, dien de HEERE gemaakt heeft, laat ons op denzelven ons verheugen en verblijd zijn" (Ps. 118:22-24). O, welk een blijdschap vervult dan hun ziel. Ze hadden afscheid moeten nemen van een stervende Jezus. Met alles wat er gebeurd was, waren ze in de dood terecht gekomen. De onmogelijkheden waren groter dan ooit tevoren. Maar nu is alles opgelost door de opgestane Levensvorst. Nu schenkt Hij Zichzelf weg, met Zijn gerechtigheid. Hoe groot is de verwondering over zo'n zondaarsliefde. Nu vrouwen, nu hoeft u nooit meer te twijfelen. Nu altijd het oog geslagen op de opgestane Zaligmaker. Nu hoeft u nooit meer op stenen te kijken, nu mag u altijd zingen! Zou het waar zijn? Of zal er weer een dag aanbreken dat ze de dichter van Psalm 30 weer gaan begrijpen: "Want, HEERE, Gij had mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet; maar toen Gij Uw aangezicht verborg, werd ik verschrikt" (Ps. 30:8). En toch, als ooit de stenen zijn weggerold, zal het gebed van deze dichter niet uitblijven: "Hoor, HEERE, en zijt mij genadig, HEERE, wees mij een Helper" (Ps. 30:11). En de oplossing zal niet achterblijven, want God laat niet varen de werken Zijner handen: "Gij hebt mij mijn weklage veranderd in een rei; Gij hebt mijn zak ontbonden en mij met blijdschap omgord. Opdat mijn eer U psalmzingen en niet zwijge. HEERE mijn God, in eeuwigheid zal ik U loven" (Ps. 30:12-13). En dat omdat Christus offerande alle stenen wegneemt. Dat is het rijke Evangelie voor een hulpeloos volk.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

Het feit van Goede Vrijdag

Wat is er precies gebeurd? Wie op een gerucht afgaat, kan zich schromelijk vergissen. Het is belangrijk dat we ons op feiten baseren. Dat geldt altijd. Dat geldt zeker als het gaat over de zaligheid en hoe de Heere Jezus die verwierf. Wat is er precies gebeurd op Goede Vrijdag?

Velen zijn getuige geweest van het lijden en sterven van de Heere Jezus zoals zich dat op Golgotha voltrok. Onder hen bevindt zich een opmerkelijke ooggetuige: een Romeinse hoofdman over honderd. Hij was van heidense komaf. Hij heeft de ergernis en haat aan Joodse zijde wel gezien.

Psalm 40

Maar hij kende dergelijke gevoelens niet van binnenuit. Dat geldt ook voor de droefheid en verwarring die de discipelen en de vrouwen doorsneed, daar op Golgotha's heuvel.

Ongetwijfeld had hij van het rechtsproces bij Pilatus het nodige meegereggen. Deze Jezus noemde Zichzelf de Koning der Joden, de Christus. Daarvoor klaagden de Joden Hem aan. Pilatus vond geen schuld in deze Mens. Toch is Hij ter dood veroordeeld. De haat tegen Jezus bleek groot. De menigte was moeilijk te be dwingen.

Bij de kruisiging was de taak van de hoofdman en zijn dienaren om de Heere Jezus te bewaren (Matth. 27:54). Hij stond tegenover het kruis (Mark. 15:39). Zodoende had deze hoofdman de gelegenheid om alles gade te slaan. Als dienaar van het Romeinse recht was hij erin geoeffend om op feiten te letten.

De hof van Getsemané

Duidelijk getuigenis

Ook op Golgotha is er gespot. De hoofdman heeft gehoord hoe het van de middelste kruispaal klonk: 'Vader, vergeef het hun; want zij weten niet, wat zij doen' (Luk. 23:34). Ook heeft hij gezien hoe één van de moordenaars zich tot Jezus wendde om vergeving. En Jezus verhoorde zijn bede. Midden op de dag, van 12 tot 3 uur, werd het geheel donker. De hoofdman heeft het ervaren en gemerkt hoe de mensen daarop reageerden. Daarna is deze Kruiseling gestorven. Markus vermeldt dat de wijze waarop Hij stierf op de hoofdman bijzondere indruk heeft gemaakt. Want: 'Jezus, een grote stem van Zich gevende, gaf

'Toen zeide Ik: Zie, Ik kom.'

Psalm 40:8

David profeteert in deze Psalm over de komende Messias. Wat blijkt uit deze tekst de grote gewilligheid van Christus. Twee keer klinkt hier het woord 'Ik', om dat te benadrukken. Deze woorden zijn een vrijwillige verklaring. Het verband doet ons denken aan een knecht, die zich uit liefde tot zijn meester aan een levenslange dienst verbindt. Daarop wijst immers het doorboren van de oren. Zoals een slaaf in het zevende jaar met een priem de oren liet doorboren aan de post van het huis van zijn meester, verbond Christus Zich hier tot een vrijwillige dienst. Hij kwam als des Vaders Knecht.

Wanneer heeft dit woord geklonken? Hij sprak dit reeds eer Hij kwam. Dit woord klonk van eeuwigheid. In de Vrederaad toonde Hij zich aan de Vader bereid. Zo alleen kon het welbehagen gelukkig voortgaan. Opnieuw heeft dit woord geklonken in de volheid des tijds. Paulus zegt in Hebreë 10:5: 'Daarom, komende in de wereld, zegt Hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid'. Het was een spreken met de daad. Dit is onbevattelijk, want Christus wist wat Hem te wachten stond. Zijn lijden zou vele malen zwaarder zijn dan dat van Job, die zijn geboortedag vervloekte. Toch sprak Hij: 'Zie, Ik kom'. In het begin des boeks was van Hem geschreven. Maar, wat in de volheid des tijds is geschied, zal ook in het persoonlijk leven moeten worden toegepast.

Dit woord klinkt ook nog in de harten van zondaren. Christus maakt door Zijn Geest plaats voor Zichzelf in de harten van schuldige mensenkinderen. Aan Zijn komst als Verlosser gaat ontdekking vooraf. Dan gaan wij leren: 'brandofferen, noch offer voor de schuld ...' en 'geen offer kan voor mijne zonde gelden'. Zij gaan de dichter verstaan: 'Uw komst is 't, die mijn heil volmaakt'.

Als dat doorleefd wordt, kunnen we het met de komst van Christus in de volheid des tijds echt niet doen. Dan vinden we geen rust totdat Hij ook in ons hart heeft gesproken: 'Zie, Ik kom'. Dit woord spreekt Hij nog tot zondaren die voor Gods recht leren buigen. Eerder zou u geen rust moeten hebben. De schuld moet betaald, de gerechtigheid moet verzoend en de straf moet worden weggenomen.

Dit woord zal nog eenmaal klinken. In het verlengde van de eerste komst ligt de wederkomst. Dit woord spreekt Christus straks ook als Rechter. Alles rondom ons heen roept: 'Zie ik kom'. Bedenk toch: Maranatha, de Heere komt!

Nunspeet, ds. A. Schot

den geest' (Mark. 15:37,39). Mattheüs wijst erop dat 'de aarde beefde, en de steenrotsen scheurden. En de graven werden geopend, en vele lichamen der heiligen, die ontslapen waren, werden opgewekt'. En hij schrijft erbij dat de hoofdman toen zeer bevreesd geworden is, met zijn dienaren (27:51,52).

Is er op Golgotha nog meer gebeurd? O ja, de voorhang in de tempel scheurde van boven naar beneden. Zeven kruiswoorden heeft de Heere Jezus gesproken. En wat zijn er op Golgotha een profetieën in vervulling gegaan. De feiten zijn duidelijk en ruim voorhanden. Maar hetgeen Mattheüs en Markus vermelden, was blijkbaar voldoende om de heidense hoofdman tot erkenning der waarheid te brengen. Hij beled Christus als Gods Zoon (Matth. 27:54, Mark. 15:39). Lukas tekent op dat hij de Heere Jezus 'rechtvaardig' noemde (23:47).

Getrouw Woord

Is de hoofdman door al deze zaken ook zelf tot bekering gekomen? Deze vraag laten we nu rusten. Zijn getuigenis dient om de waarheid van het Evangelie voor ons te bevestigen. Het komt voor ons allen aan op de persoonlijke toepassing.

De Heilige Geest werkt de toepassing als Hij het Woord afdrukt in de ziel. Zo zet Hij stil op de brede weg die naar het verderf leidt. Zo doet Hij de zonde bewenen als schuld voor God. Zo krijgt de Heere Jezus waarde voor een naar God bedroefde ziel. Zo geeft de Heere er iets van te beoefenen om alle dingen schade en drek te achten om de uitnemendheid van Christus. Wat gaat er een stille liefdestrekking van Hem uit. O lezer, kennen we daar iets van?

Op Golgotha is het heilsfeit van Christus' plaatsvervangend offer geschied. Daar heeft Christus de deugd van Gods recht en de deugd van Gods genade verheerlijkt. God heeft getuigenis gegeven in tekenen der natuur. En nu mag de Kerk door de Geest getuigen: 'Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven' (Rom. 8:32). Ja, ze roept het ons toe: 'Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voor naamste ben' (1 Tim. 1:15).

Grote Verzoendag, dag vol heilige symboliek

We mogen ons wel afvragen waarom de Joden na eeuwen Gods Woord bestudeerd en onderhouden te hebben, niets verstonden van het heilgeheim van Jezus' dood. Daar past maar één antwoord op: de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn.

Dat gold toen, dat zal altijd gelden. Wat Christus borgtochtelijk voor Zijn uitverkorenen leed en voldeed en hoe Hij als de tweede Adam God de eer toebracht in de volmaakte liefdesgehoorzaamheid aan de wet, zal ook alleen door hen bevindelijk worden geleerd en eeuwig worden bewonderd zonder ooit begrepen te worden. In het lijdensonderwijs leert Jezus Zelf Zijn jongeren dat alleen de Heilige Geest Hem zal verheerlijken en hen in alle waarheid zal leiden.

Zowel het Oude als Nieuwe Testament leert ons dat de Hogepriester eerst inging om het bij God door voldoening in orde te maken, om daarna uit te komen en de vrede door deze verzoening aan het volk mee te delen. Zo vormen Goede Vrijdag en Pasen een niet los te maken eenheid in het geloofsleven van Gods Kerk.

De hele godsdienst van Israël in het Oude Testament vond zijn hoogtepunt op de Grote Verzoendag. Deze dag was vol heilige symboliek en wees heen hoe alles vervuld en opgelost zou worden met Jezus' lijden en sterven aan het vloekhout van Golgotha. Hoewel Israël dagelijks offerde, leerde de Grote Verzoendag dat al die offers de schuld niet hadden weggenomen en de gemeenschap met God niet hadden hersteld. Want het vuur op het brandofferaltaar als beeld van Gods toorn over de zonde was daardoor niet uitgeblust. En het voorhangsel dat scheiding bevestigde tussen God en Zijn volk was niet geopend.

Deze les wordt in het leven van Gods kinderen ingeleefd wanneer de Heilige Geest in de weg van nadere ontdekking plaats maakt voor het enige en volkomen werk van de Middelaar, Die met een offerande volmaakt heeft allen die geheiligd worden. Wat dit inhoudt? Wanneer Christus' borgwerk door de Heilige Geest verheerlijkt wordt, dan wordt de mens er met alles geheel buiten gezet. Dat op de Grote Verzoendag alleen de persoon van de hogepriester arbeidde, wijst aan dat de zaligheid in geen Ander is.

Nij droeg onze smerten

't En zijn de Joden niet, Heer Jesu, die U kruisten,
Noch die verradelijk U togen voor 't gericht,
Noch die versmadelijk U spogen in 't gezicht,
Noch die U knevelden, en stieten U vol puisten*

't En zijn de krijgslui niet, die met haar felle vuisten
Den rietstok hebben of den hamer opgelicht,
Of het vervloekte hout op Golgotha gesticht,
Of over uwen rok t'saam dobbelden en tuisten**

Ik ben 't, o Heer', ik ben 't die U dit heb gedaan,
Ik ben den zwaren boom, die U had overlaân,***
Ik ben de taaie streng, daarmee gij ginkt gebonden,

De nagel en de speer, de gesel die U sloeg,
Die bloedbedropen kroon, die uwen schedel droeg:
Want dit is al geschied, eilaas! om mijne zonden.

J. Revius (1586-1658)

*puisten: builen **tuisten: dobbelden ***den zwaren boom: het kruis

Hoe troostvol is het wanneer de geloofsogen geopend mogen worden voor de liefde in de lijdensgang en de onvoorwaardelijke gehoorzaamheid van Christus en hoe Gods eer en de zaligheid van Zijn Kerk alleen door en in Zijn arbeid gelegen is. Tegelijk hoe smartelijk en ontdekkend is het om met mijn werkheilig bestaan volkomen aan een eind gebracht te moeten worden. Dan is de breuk ongeheeld gebleven, terwijl de ziel dat zo hartelijk begeerde. Dan gaat de ziel ook verstaan waarom Israël op de Grote Verzoendag moest vasten. Dit was geen verdienstelijk werk, maar heilig onderwijs. Het volkomen vasten wees aan dat het levensonderhoud er

niet meer was en het levensrecht totaal verspeeld was. Een vastend mens houdt de dood over. Het is daarom niet vertroostend wanneer Gods Geest niet meer weet hoe ooit aan Gods gerechtigheid voldaan kan worden. Maar het is wel profijtelijk, want de Heilige Geest doet niet het leven verliezen om eeuwig om te laten komen. Zeker, dat wordt zo een waard en aanvaardt hij onvoorwaardelijk. Juist daar blijft echter alleen de arbeid van die lijdende en stervende Middelaar over. Onuitsprekelijk is de liefde die er dan uitgaat van Hem, Die als het zwijgende Lam de schuld op Zich nam, Die Zich in het gericht Gods plaatste om mij van

het rechtvaardig oordeel Gods te kunnen bevrijden, Die in de helse Godverlatenheid Zich stelde om een helwaardige de hemel op rechtsgronden te openen, Die de dood vrijwillig inging om het leven aan te brengen voor een die het leven eeuwig verspeeld had. Dan opent deze enige Hoge priester het voorhangsel dat een scheiding betekende tussen God en mijn ziel. Wat ligt er dan een ruimte van zalig worden zonder dat een van Gods deugden wordt geschonden. Dan is er buiten deze Borg niets, maar in Hem is alles. Dan is mijn antwoord op: Het is volbracht, zulk Eén is mijn Liefste.

Rijssen,

ds. C.A. van Dieren

Even maar...

Allereerst door het horen

Vorige keer werden we gewezen op het feit dat we genade en middel nooit mogen scheiden. Dat dit God verzoeken is. Dit naar aanleiding van hoofdstuk 3/4 van de DL, dat gaat over 'des mensen verdorvenheid en de bekering tot God en de manier van deze bekering'. Dat gaat dus over de weg naar Jezus. Toen ging het naar aanleiding van DL3/4, 17 over de noodzaak om biddend de middelen te gebruiken, waardoor de Heere Zijn genade wil werken.

Dit keer gaat het over het *versterken* van deze genade. Het laatste hoofdstuk van de DL spreekt daarover, artikel 14: 'Gelijk het God nu belieft heeft dit Zijn werk der genade door de prediking des Evangelies in ons te beginnen, zo bewaart, achtervolgt en volbrengt hij het door het **horen**, lezen en overleggen daarvan, mitsgaders door vermaningen, bedreigingen, beloften en het gebruik van de heilige sacramenten'. Wat leren we hiervan?

Het gaat dus over Gods kinderen, die het beginsel van de levendmakende genade mogen kennen. Dan blijkt het dus noodzakelijk dat de Heere over dit beginsel van vrije genade waakt, daar voortdurend op in werkt en tot een goed einde brengt. Dat doet Hij echter in Zijn vrijmacht ook *middellijk*. En wel - let daar op - door te luis-

teren naar de prediking van het Evangelie. De ambtelijke onderwijzing, daar groeit een wedergeborene dus nooit boven uit. Want als éérste wordt dan genoemd dat men dit hoort. Dus men sticht zichzelf niet en men wordt niet 'te groot' om zich te zetten onder de verkondiging. Vervolgens dat men het ook leest en overdenkt. Waarna de inhoud van dit onderwijs benoemd wordt: in brede zin onderwijzend, waarschuwend of belovend. Tenslotte wordt het middel van de sacramenten als noodzakelijk tot versterking aangemerkt. Dus de heilige Doop en het heilig Avondmaal. Beide sacramenten zijn dus sterkend bedoeld. Daar wijst HC vraag 69 en 75 nadrukkelijk op.

Dit belijden van ons godzalg voorgeslacht brengt tot enkele praktische overwegingen: welke plaats heeft het Woord des Heeren in het dagelijks leven van Gods kinderen? Ze zijn - als het goed is - hartelijk aan verbonden. Geen tijd en geen zin is een teken van verachtering in de genade. Of een bewijs dat men deze genade mist. Lééft het besef van dit artikel uit onze belijdenis in ons hart en huis? Dan zullen avondmaalgangers niet gemakkelijk doordeweeks de kerkdiensten verzuimen. Dan zullen ambtsdragers niet slordig zijn met betrekking tot het 'horen' van het Woord. Dan laten ze zich niet gemakkelijk

verontschuldigen voor de weekdiensten. Dan is het ondenkbaar dat zelfs afgevaardigden tijdens de bidstond voor de synode gewoon wegblijven. Want ons innerlijk blijkt toch in het gericht zijn op het horen in Gods huis: de keus van Psalm 27 (één ding van de Heere begeerd...) en het leven van Psalm 84 (liever één dag in Uw voorhoven...) Dit blijkt in de vruchten: het allereerst gericht zijn op het horen. Hoe is het toch gesteld met dit besef: de Heere sterkt en oefent middellijk? Dan hebben we het niet eens over de voorbeeldwerking voor de gemeente en onze jongeren. Eerlijke vragen die toch in het licht van onze belijdenis gesteld mogen worden. 'Dat ik in zonderheid op de rustdag tot de gemeente Gods naarstiglijk kome om Gods Woord te horen...', zegt de uitleg van het vierde gebod immers. Een slecht teken, als dit niet de praktijk van ons leven is! Dit vraagt om duidelijke(r) prioriteiten in de jacht van het dagelijks leven. Om persoonlijke en ambtelijke bezinning. Onze Dordtse vaders durven het 'God verzoeken' te noemen wanneer we genade en middel scheiden. Dat geldt de planting én de oefening van het geloof. Slordigheid geeft grauwigheid, nauwgezetheid zegen.

v.a.

Belijdenis doen

Ja... zo waarlijk helpe mij...

Eigenlijk is het maar even. Wanneer je daar vóór in de kerk staat en duidelijk of minder duidelijk je ja-woord uitspreekt op de vier vragen die al eeuwenlang bij de gelegenheid van het afleggen van openbare geloofsbelijdenis gesteld worden.

Vóór dit ja-woord lag de weg vanaf je jonge jaren. Daar is ook al iets van belijdenis in je woorden en daden gebleken. En na dit ja-woord ligt de praktijk van het dagelijks leven, gedurende de tijd dat de Heere je in het heden van genade onder het middel van genade laat. 'Onze hulp is in de naam des Heeren...' zo is ook die dienst begonnen. Dat geldt voor alles wat in die dienst gezegd en gedaan wordt. Dat geldt dus zeker ook jouw ja-woord. Het is eigenlijk hetzelfde als wanneer je publiekelijk de naam van de Heere belijdt door zichtbaar je rechter wijs-

en middelvinger omhoog te steken en hoorbaar te zeggen: 'zo waarlijk helpe mij God, almachtig'. Er zijn er twee die weten, dat ik het meen: de Almachtige en ikzelf. Want wezenlijk is je ja-woord immers hetzelfde als het afleggen van een eed. Het is de Heere aanroepen als je getuige, Die je hart kent en Die alles overziet van verleden, heden en toekomst. Die beloofd heeft Zijn genade en Geest van geslacht tot geslacht onder de bediening van het genadeverbond te verheerlijken. Daarom leidde Hij jouw leven tot hiertoe zó dat je op die plaats kwam en wil blijven. Wat er misschien ook van binnen en van buiten tegenop kwam en komt. Neen, het gaat niet om de kleding die je draagt. Want er mag immers op vertrouwd worden dat je gevoel hebt voor stijl en weet wat past bij de ernst van dat ogenblik? Het gaat niet om de mensen die je omringen. Maar ik hoop zo

Er zijn er twee die weten, dat ik het meen: de Almachtige en ikzelf.

dat je voelen mag, dat het allermeeft gaat om Gods genadige tegenwoordigheid in Christus Jezus, om de Alwetende. Hij peilt je hart. Hij weet dat het je ernst is: 'ik méén het voor God en mensen'. Want dat mag toch zeker wel van je gevraagd worden? Dat het je eerlijk voornemen is je ja-woord in levensovertuiging en levensopenbaring gestand te doen. Want de Heere ziet je hárt. Hij vraagt niet minder dan je hart. Hij werkt middellijk in jonge herten door Zijn Woord en Geest. Vandaar dit aanroepen van Zijn naam. Daarin liggen al Zijn deugden uitgedrukt: alwetend, almachtig, heilig, rechtvaardig, ontfermend en getrouw. Hoe leef jij naar dit ogenblik? Hoe sta jij daar vóór in de kerk? Zal dat blijken in de weerbarstige praktijk van elke dag? Op je werk, tijdens je opleiding, op je knieën, op zaterdagavond? 'Ja... mijn hulp is in de naam des Heeren, Die hemel en aarde gemaakt heeft'. Let nog eens op het begin van de dienst, elke dienst, maar de belijdenisdienst in het bijzonder voor jou. Er volgt wat op: 'Die trouw houdt tot in eeuwigheid en Die nooit laat varen het werk dat Zijn hand begon'. Het werk van Zijn vrije genade, van Zijn welbehagen in Immanuël, Zijn Geesteswerk, zet Hij voort zo lang de zon schijnt. Daar zal Hij trouw in zijn! Misschien schijnt de zon wel, als je ja zegt. Dan zie je het: God werkt nu nog! Zucht maar tot deze God om het begin(sel) en de voortzetting van Zijn genadewerk, van Zijn verbondstrouw: wedergeboorte en bekering in jouw hart en jouw leven. Dat gun ik je zo. Wat zul je dan gelukkig zijn. En in de hemel blijdschap en bij Gods kinderen en knechten ook. Die zien zo naar levende en sierlijke leden van de kerk uit. Want hoewel wij waard zijn verteerd te worden, toch blijft de woestijnstruik branden. Over Zijn naam gesproken: die is wonderlijke Verbondsgod!

Christus' Lijden

'Wie hangt er zo deerlijk, geteisterd, geschonden,
Roosverwig, vol striemen en wonden,*
Tot smaadheid en schande aan 't kruishout verheven?
Wat heeft Hij, wat heeft Hij misdreven?

Dat is er het slachtlam, zo heilig geboren,
Tot breking en lessing van toren:
Zijn misdaad is liefde, uitvloeien en geven:
Dat kost Hem, dat kost Hem zijn leven ...

Kost dat Hem zijn leven, die schoonste van allen,
Hoe is Hij in 't lijden vervallen?
Of is het uit liefde en heilige minnen,
Wat zal Hij daarmede dan winnen?

Wat anders als 't leven der eeuwigen zielen
Die droevig in zonden vervielen –
Opdat Hij die schulden verzoene en boete,
Zo druipen zijn handen en voeten ...

Ach, Jezus, beminde, hoogwaarde en schone,
Wie zal U, wie zal U belonen?
Uw weldaad die gaat ons vermogen te boven,
Wij willen U prijzen en loven!

J. Luiken (1649-1712)

* roosverwig: zo rood als een roos

v.a.

De Heere is waarlijk opgestaan

Over het feit van Pasen

Aanstaande zondag herdenken we het heilsfeit van Pasen. Dit is een historisch feit: 'En zie, er geschiedde...'; zo schrijft Mattheüs aan het begin van het Paasevangelie. Het staat onomstotelijk vast: De Heere Jezus Christus, Gods Zoon, is opgestaan uit het graf. Wat is er met Pasen precies gebeurd?

Om een antwoord te vinden op die vraag, moeten we alleen luisteren naar Gods Woord. Dat is immers uitsluitend de grondslag van het geloof. Het is opvallend dat de vier Evangeliebeschrijvingen uiterst sober zijn over het Paasfeit als zodanig. Ook hiervan geldt: de verborgenheid der godzaligheid is groot. Mattheüs licht iets van de sluier van het gebeuren zelf op. De andere evangelisten schrijven vooral over de gebeurtenissen eromheen. Wanneer is het gebeurd? We lezen mee met Mattheüs: 'En laat na de sabbat, als het begon te lichten, tegen de eerste dag der week' (28:1). Ook de andere evangelisten geven hetzelfde getuigenis. Op de avond van de Goede Vrijdag is de Heere Jezus in het graf gelegd. Op de derde dag daagt de verlossing. In de vroege zondagmorgen verrijst Christus uit het graf. De eerste dag van de week is de opstandingsdag van de Zaligmaker. Iedere zondag - dus niet alleen de Paaszon­dag - herinnert ons aan het feit van Zijn opstanding. Een dag bij uitstek waarop doden zullen horen de stem van de levende Zoon van God. Is dat ook ons uitzien?

Hoe is het gebeurd? Weer Mattheüs: 'En zie, er geschiedde een grote aardbeving' (28:2). Dat is het teken waarmee de opstanding gepaard gaat. Zoals bij het sterven van de Middelaar de aarde beeft, zo is het ook bij Zijn opstanding. 'Want een engel des Heeren, nederdalende uit de hemel, kwam toe'. Hemel en aarde zijn betrokken bij de opstanding van Gods Zoon. De aarde beeft en de hemel wordt geopend. Alles spreekt van Gods grote majesteit.

De gedaante van de engel is als de bliksem en zijn kleding wit gelijk sneeuw.

Iedere zondag herinnert ons aan het feit van Zijn opstanding.

Hij heeft de opdracht gekregen om de steen van het graf af te wentelen. Zoals iemand van het dienstpersioneel de deur opent voor een koning, zo ontsluit deze hemelbode de deur voor de Koning der koningen. God de Vader vindt volkomen genoegdoening in het offer van Zijn Zoon. Christus mag nu uit het graf komen. Ja, het moet, want aan Gods recht is voldaan. De weg uit het graf is voor de Middelaar geopend. Zoals bij ieder heilsfeit, baant God vanuit de hemel een weg naar de aarde. Opdat er voor diep verloren mensen een weg zou zijn van de aarde naar de hemel. En daarom leren Gods kinderen: het moet steeds maar weer van de andere kant komen!

God Zelf zorgt ook voor getuigen van de opstanding. Hoewel niemand in het stille graf is geweest op het mo-

ment dat de Zoon van God opstaat, zal het Paasfeit nog diezelfde dag openbaar gemaakt worden. Mattheüs wijst ons op de wachters. Ze zijn overweldigd door Gods ontzaglijke majesteit en worden als doden. In de stad gekomen boodschappen ze de overpriesters al de dingen die gebeurd zijn. Zo verkondigen deze bewakers het Paasfeit dat vervolgens wordt verdraaid tot een Paasleugen: 'De discipelen hebben Hem gestolen toen wij sliepen'. Doorzichtig gelogen, want je kunt toch niet vertellen wat er precies gebeurde toen je sliep? Aangrijpend! Ook door anderen wordt het heilsfeit verbreid. In alle vroegte gaan enkele vrouwen naar de hof van Jozef van Arimathéa om het graf te bezien. Markus en Lukas zeggen erbij dat ze speerijen hebben meegenomen om hun liefde aan de gestorven Zaligmaker te betonen. Ze zullen echter een levende Jezus vinden.

De eerste aan wie Jezus Zelf verschijnt, is Maria Magdalena. Na het zien van de weggerolde steen is ze in verwarring weggelopen. Als ze weer terugkomt, openbaart Jezus Zichzelf bij het open graf. Ook de andere vrouwen mogen de levende Zaligmaker ontmoeten. Allen krijgen de opdracht om het aan de discipelen te boodschappen. Vervolgens verschijnt Jezus Zelf aan Zijn broederen. En zo zijn er aan het eind van die Paaszon­dag zo'n kleine twintig getuigen die het met eigen ogen hebben gezien: De Heere is waarlijk opgestaan!

Het heilsfeit van Pasen is ontwijfelbaar zeker. Paulus zegt het later: Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden (1 Kor. 15:20). Een vast fundament voor een wankelmoedig volk!

Sommelsdijk,

ds. S. Maljaars

De troost van Pasen

In alle heilsfeiten ligt voor de Kerk des Heeren een grote troost. Zo ook in het heerlijke heilsfeit van de opstanding van Christus.

Waaruit bestaat de troost van Pasen voor de Kerk? Die bestaat in de gelo-

vige ontmoeting met de Middelaar, Die dood is geweest en Die weder levend is geworden. Zoals de Middelaar eenmaal sprak tot Thomas in Johannes 20:27: 'Daarna zeide Hij tot Thomas: Breng uw vinger hier, en zie Mijn handen, en breng uw hand, en steek

ze in Mijn zijde; en zijt niet ongelovig, maar gelovig'. Door het geloof te mogen zien op de levende Middelaar met doorboorde handen en een doorstoken zijde als de tekenen en de zegelen van Zijn volkomen genoegdoening aan het recht van Zijn hemelse Vader. Maar welke troost mag er dan door het geloof geput worden uit die opgestane Levensvorst? Op diverse plaatsen spreekt de apostel Paulus daarvan in zijn brieven en dat wel op onderscheiden manier.

In Romeinen 4, waar de apostel spreekt over Abrahams rechtvaardiging uit het geloof, zegt hij in vers 23-25: 'Nu is het niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is; maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, namelijk dengenen, die geloven in Hem Die Jezus, onzen Heere, uit de doden opgewekt heeft; Welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking'.

Paulus wijst hier op de onbevattelijke troost die voortvloeit uit de gelovige ontmoeting met de opgestane Levensvorst, namelijk de rechtvaardigmaking van de zondaar voor God. En wat mag dat ook de werkelijkheid zijn wanneer de rechtvaardigheid van Christus wordt toegerekend aan een doodschuldige zondaar en die zondaar die rechtvaardigheid door het geloof mag omhelzen als zijn gerechtigheid. Dan mag de vrede met God het hart vervullen.

In Filippenzen 3 gaat de apostel de strijd beschrijven om uit de dood der zonden te mogen opstaan. Om een leven te mogen leiden tot eer van God. Om te mogen wandelen in de wegen des Heeren. En om daar iets van te mogen beoefenen, zegt hij in vers 10 en 11: 'Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende; of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden'.

Waar mocht de troost en de kracht in de strijd tegen de zonde liggen in het leven van de apostel? Nergens anders in dan in de gelovige ontmoeting met de opgestane Levensvorst. Een blik in de doorboorde handen van de Middelaar, daaruit vloeide de kracht voort om Gode te leven. De doorboorde handen van de Middelaar waarin getekend ligt de strijd die Hij streed en de prijs die Hij betaalde om de Zijnen te verlossen. Wat een troost en kracht dan in de Levensvorst in de strijd tegen de zonde voor een ziel die er achter komt dat ze in zichzelf geen kracht

heeft tegen die grote menigte.

In 1 Korinthe 15 beschrijft Paulus de strijd tegen de dwaalgeesten die de opstanding der doden loochenden. Om tegenover deze dwaalgeesten de zekerheid van de opstanding der doden te bewijzen, zegt hij in vers 20: 'Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, en is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn'.

Hiermee gaat de apostel de zekerheid van de zalige opstanding bewijzen, maar tevens de troost aanwijzen die er ligt in de gelovige ontmoeting met de opgestane Levensvorst, wanneer het gaat over de zalige opstanding uit de doden. Het is immers het verlangen van de Kerk om eenmaal volmaakt God te mogen dienen naar lichaam en ziel beide. Beide zijn ze immers gekocht door het dierbaar bloed van Christus. En welk een grote troost ligt er dan wat dat betreft ook in de gelovige ontmoeting met de Eersteling.

De onderwijzer van onze Heidelbergse Catechismus spreekt op dezelfde wijze van de troost die er voortvloeit uit de ontmoeting met de opgestane Levensvorst wanneer hij zegt in Zondag 17: 'Wat nut ons de opstanding van Christus? Ten eerste heeft Hij door Zijn opstanding den dood overwonnen, opdat Hij ons de gerechtigheid, die Hij door Zijn dood ons verworven had, kon deelachtig maken. Ten andere worden ook wij door Zijn kracht opgewekt tot een nieuw leven. Ten derde is ons de opstanding van Christus een zeker pand onzer zalige opstanding'. Dus drieërlei troost Christus'opstanding: tot rechtvaardigmaking, tot heiligmaking en tot heerlijkmaking.

Wat een zalige troost ligt er dan toch voor de Kerk in de opstanding van Christus. Ook voor u?

Ermelo,

ds. P. Melis

De roeping tot het predikambt

In 'Pastorale adviezen' van ds. C. H. Spurgeon schrijft hij in het tweede hoofdstuk over 'de roeping tot het predikambt'. Als het om het bevindelijke leven gaat, is terecht wel eens gezegd, dat waar Spurgeon ophoudt Philpot verder gaat. Dat wil echter niet zeggen, dat hij niet heel waardevolle zaken onder onze aandacht brengt. Sommige dingen zou ik anders formuleren, maar ik neem een gedeelte over. (de kopjes heb ik toegevoegd voor de overzichtelijkheid). 21 tot 23 mei vergadert het curatorium weer. Vandaar dit hartelijk meelevend met onze kerkenraden die met het oog op de aanraag van een attest voor een grote verantwoordelijkheid staan en vooral ook met broeders die hiermee worstelen. Dat Gods Geest ons toch leide en in ons wone. Bidt dan toch de Heere des oogstes....!

v.a.

Oordeel van de kerk

'Het is nodig met ons onderzoek nog een stap verder te gaan. De wil van de Heere ten aanzien van de herders is ook te kennen uit het biddend ver-

kregen oordeel van Zijn Kerk. Het is een noodwendig bewijs van uw roeping, dat uw prediking aangenaam is voor het volk van God. Voor hen, die Hij roept om in Zijn naam te spreken, opent God gewoonlijk Zelf de deur. Ongeduld zou de deur open stoten of intrappen, maar het geloof wacht op de Heere, Die op het juiste moment een gelegenheid geeft. Wanneer die gelegenheid komt, dan komt voor ons ook de proef. Zodra we gaan preken zal onze geest door de vergadering beproefd worden. Wordt hij veroordeeld of wordt in het algemeen de gemeente niet gesticht, dan moeten we ongetwijfeld tot de conclusie komen, dat we niet van God zijn gezonden. De merktekenen van een waar opziener zijn tot leiding van de Kerk in het Woord neergelegd. Indien de broeders, aan de hand van deze leiding, in ons de vereiste hoedanigheden niet zien en ons niet verkiezen tot het ambt, dan is het duidelijk genoeg, dat - hoezeer we op andere wijze het Evangelie kunnen brengen - het herdersambt toch niet voor ons bestemd is. Weliswaar zijn niet alle Kerken wijs

en ook oordelen zij niet allen in de kracht van de Heilige Geest en doen velen het naar het vlees. Toch zou ik liever het oordeel aanvaarden van een gemeenschap van het volk des Heeren dan dat van mezelf, bij zulk een persoonlijke zaak als die van mijn eigen gaven en genade. In elk geval, of u het oordeel van de Kerk van waarde acht of niet, één ding is zeker: dat niemand van u dominee kan zijn zonder dat de gemeente er liefdevol in toestemt. Daarom zal dat voor u een praktische, zij het dan ook niet geheel correcte aanwijzing zijn.

Gods getuigenis

Als u werkelijk van God geroepen bent, zult u niet lang behoeven te zwijgen. Even zeker als de man zijn tijd behoeft, even zeker heeft ook het uur zijn man nodig. De Kerk van God heeft steeds dringend behoefte aan levende predikers. Een man is voor haar kostbaarder dan het goud van Ofir. Zij, die ambtsdragers zijn voor de vorm, hebben gebrek en lijden honger, maar de gezalfden des Heeren behoeven nooit zonder werk te zijn, want er zijn scherpe oren, die hen aan hun toespraak zullen kennen en bereide harten, die hen verwelkomen op de hun aangewezen plaats. Wees geschikt voor uw werk en u zult nooit zonder zijn. Loop niet overal rond om uzelf hier en daar aan te bieden voor de prediking. Wees meer bedacht op uw geschiktheid dan op een gelegenheid en wees ernstiger in uw wandel met God dan in wat dan ook. De schapen zullen de door God gezonden herder kennen, de deurwachter zal de schaapskooi voor u opendoen en de kudde zal naar uw stem horen.

Toen ik deze lezing voor het eerst hield, had ik nog niet de wondermooie brief van John Newton aan een vriend over dit onderwerp gelezen. Hij stemt zozeer met mijn eigen gedachten overeen, dat ik op gevaar van verdenking van plagiaat - dat ik in dit geval zeker niet pleeg - u die brief wil voorlezen. "Uw toestand doet me aan die van mezelf denken. Mijn eerste begeerten naar het ambt gingen vergezeld van grote onzekerheid en bezwaren. De verwarring van mijn geest werd vergroot door de verschillende en tegengestelde beoordelingen van mijn vrienden. Het advies, dat ik kan geven, is het resultaat van pijnlijke ervaring en oefening, waarom het wellicht niet onaannemelijk voor u zal zijn. Ik bid onze genadige Heere, dat Hij het nuttig make. Ik werd, evenals u, lang in beslag genomen door de

vraag, wat wel of niet een rechte roeping was tot het ambt. Het lijkt mij nu een gemakkelijk op te lossen kwestie, maar voor u is het dat misschien niet, totdat de Heere het voor u in uw eigen toestand zal duidelijk maken. De gelegenheid ontbreekt me, om er veel van te zeggen. In het kort gaat het naar mijn gedachten hoofdzakelijk om drie dingen.

Geen zelfzucht

1. Een warme en ernstige begeerte om in deze dienst bezig te zijn. Ik houd het ervoor, dat de man, die eenmaal door de Geest van God tot dit werk wordt bewogen, als hij het bereiken kan, het zal verkiezen boven duizenden van goud en zilver. Ofschoon hij het belang en de moeilijkheid ervan bij tijden beangstigend beseft, vooral bij vergelijking met zijn eigen grote onbekwaamheid (want zeer zeker gaat een roeping als deze, zo ze werkelijk van God komt, gepaard met ootmoed en zelfvernederig), kan hij het toch niet opgeven. Ik houd het voor een goede regel om in dit opzicht na te gaan, of de begeerte om te preken het vurigst is bij onze levendigste en meest geestelijke gemoedsgesteldheid, wanneer we het diepst voor God in het stof gebogen liggen. Het is een goed teken als dat zo is. Maar indien iemand, zoals dat soms het geval is, wel zeer ijvert om een prediker voor anderen te wezen, terwijl hij maar weinig honger en dorst naar genade in zijn eigen ziel bespeurt, dan staat het te vrezen, dat zijn ijver eerder uit een beginsel van zelfzucht dan uit de Geest van God ontspringt.

Gods gaven

2. Behalve deze hartstochtelijke begeerte en bereidvaardigheid om te spreken, moet er ter bestemder tijd

ook voldoende bekwaamheid zijn wat gaven, kennis en manier van spreken betreft. Als de Heere een man uitzendt om anderen te onderwijzen, dan zal Hij hem voorzeker voorzien van de nodige middelen. Ik geloof, dat velen zich goed bedoeld op het predikambt gingen voorbereiden, die toch met zo te handelen, verder gingen dan waartoe ze tot dusver geroepen werden. Het voornaamste onderscheid tussen een dominee en een gewoon christen schijnt te bestaan in de ambtelijke gaven, die hem zijn verleend, niet voor hemzelf maar voor de stichting van anderen. Maar dan zeg ik, dat zij op de juiste tijd voor de dag moeten komen. Ze moeten niet plotseling worden verwacht, maar langzamerhand, door het gebruik van gepaste middelen. Ze zijn noodzakelijk voor de vervulling van het ambt, maar niet noodzakelijk als vereisten om onze begeerte ernaar te wettigen. Wat uw geval betreft: u bent jong en hebt de tijd nog voor u. Daarom behoeft u het u, dunkt mij, nog niet moeilijk te maken met te onderzoeken of u deze gaven reeds bezit. Het is voldoende als uw begeerte vaststaat en u, in de weg van gebed en ijver daarvoor, op de Heere wacht, daar u ze nog niet nodig hebt.

Gods tijd

3. Tenslotte blijkt de ware roeping hieruit, dat daarmee onder Gods voorzienigheid gepaard gaat - en dat door een reeks omstandigheden, die middelen, tijd en plaats aanwijzen - de mogelijkheid om metterdaad het werk aan te vangen. Voordat deze samenloop van omstandigheden zich voordoet, moet u niet verwachten, dat u in uw gemoed altijd vrij van aarzeling zult zijn. De voornaamste waarschuwing in dit opzicht is, dat men zich niet te haastig aan de eer-

De Kerk van God heeft steeds dringend behoefte aan levende predikers.

ste verschijnselen moet vastgrijpen. Als het de wil des Heeren is, u in Zijn dienst te stellen, dan heeft Hij reeds uw plaats en werk bepaald, en u zult het, hoewel u het nu nog niet weet, te zijner tijd wél weten. Ook al had u de talenten van een engel, u zou er niets goeds mee kunnen uitrusten, voordat Zijn uur is gekomen en Hij u leidt naar de mensen, die Hij besloten heeft door middel van u te zegenen. Wanneer onze ijver brandt is het zeer moeilijk om onszelf binnen de grenzen van de voorzienigheid te houden. Een gevoel van de liefde van Christus in ons hart en een innig medelijden met arme zondaars zijn gereed om ons tot een te spoedig uitbreken aan te sporen, maar hij, die gelooft, haast niet. Ik verkeerde ongeveer vijf jaar in

deze verlegenheid. Soms dacht ik dat ik moest preken, al was het maar op de straat. Ik leende het oor aan alles wat zulks aannemelijk maakte en aan veel, dat het niet deed. Maar de Heere omtuinde genadig en als het ware onmerkbaar mijn weg met doornen. Zo ik aan mezelf overgelaten was geweest, zou ik het anders voor mezelf onmogelijk gemaakt hebben zulk een nuttige positie te bekleden, als waarin het Hem behaagd heeft mij te stellen. Nu zie ik duidelijk in, dat ik - ofschoon mijn bedoeling, naar ik hoop, goed was - in de tijd, waarop ik er voor het eerst op uit wilde gaan, toch mezelf overschatte en niet dat geestelijk oordeel en die ervaring bezat, die voor zulk een grote taak vereist worden."

3

De werkelijkheid van de hel

Hoe staat het onder ons met de prediking van de werkelijkheid van de hel? 'De laatste maanden heb ik nogal wat preken gelezen en gehoord. Al lezend en luisterend bekwam me een wat ongemakkelijk gevoel. Klinkt de werkelijkheid van het gericht van God nog wel voldoende door in preken? Komen predikanten niet te snel en te gemakkelijk met de troost van het Evangelie?' (Prof. dr. A. Baars, RD van 25 februari 2012). Me dunkt, dit zijn woorden om over na te denken.

Waarom er een hel moet zijn

Ik heb een preek voor mij liggen van Christophorus Love (1618-1651) met als thema "De schrikkelijkheid der hel". Love was een bekende Engelse prediker in zijn dagen, die de marteldood stierf op de Towerhill in Londen. De preek gaat over Matthéus 10:28b: 'Maar vreest veelmeer Hem, Die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel'.

In het begin van zijn preek zegt Love dat hij na tien preken over de heerlijkheid nu wil gaan spreken over 'de gepijnigde toestand van de verdoemden in de hel'. Waarom? Hij is ervan overtuigd dat de predikanten hun leer moeten mengen 'soms met troost en soms met schrik'. Was zo ook niet de prediking van Christus Zelf? Zou het

nu anders moeten? Geeft dat juist geen diepte en klem aan de prediking?

In zijn preek beantwoordt Love de vraag waarom er een hel moet zijn. Dat heeft alles te maken met 'de walgelijke natuur der zonde'. Hij wijst er dan op dat we gezondigd hebben tegen een oneindig God en dat de straf daarom ook oneindig moet zijn. Die oneindige straf kunnen we niet op aarde dragen, omdat we hier slechts een tijdelijk bestaan hebben. Er is een hel nodig, een eeuwige pijn om die oneindige straf te dragen. Alleen zo kan genoeggedaan worden aan Gods rechtvaardigheid.

Als Love dan spreekt over de verschrikkelijke toekomst van de goddelozen, zegt hij het volgende: 'Op aarde kunnen zij Gods toorn niet bevredigen. Waarom niet? Omdat de zonde oneindig is, kan hun straf hier slechts eindig zijn, voor een tijd. Daarom kan al hun lijden Gods toorn niet bevredigen, die zij door hun zonden verdiend hebben; daarom moet er noodzakelijkerwijs een hel zijn om de mensen tot in alle eeuwigheid te bewaren, opdat door hun eeuwige pijn Gods rechtvaardigheid bevredigd kan worden, wat anders niet kon geschieden' (2 Thess.1:5).

Klinken deze tonen nog door in onze

prediking? Beseffen we nog wat Gods rechtvaardigheid betekent? We willen nagaan hoe de Bijbel erover spreekt. Wat heeft Christus met diepe ernst de werkelijkheid van de eeuwige straf in de hel verkondigd. De notie van de eeuwige straf heeft een vaste plaats gehad in de prediking van Christus en de apostelen.

Wezenlijk onderdeel van de prediking

Wie het Woord van God eerlijk leest, zal tot de conclusie moeten komen dat de werkelijkheid van de hel en van de eeuwige straf een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de Evangelie, dat gepredikt moet worden aan alle volken. Juist in het licht van de toorn en het gericht Gods gaat vrije genade schitteren. Nergens wordt zo indringend gesproken over de eeuwige rampzaligheid dan in de woorden van Christus Zelf. Nog steeds zal in de prediking, ook in dat opzicht, de volle raad Gods moeten doorklinken.

We komen in de Bijbel verschillende voorstellingen tegen van de eeuwige straf. Het zijn beelden, die de Heere gebruikt om het verschrikkelijke van de hel aan te duiden. Ik noem er drie, om vervolgens op deze drie voorstellingen in te gaan:

1. het beeld van het onuitblusbare vuur.
2. het beeld van de worm die niet sterft.
3. het beeld van de buitenste duisternis.

Allereerst spreekt Gods Woord dus over het eeuwige vuur, dat niet kan worden uitgeblust. In Matthéus 13:42 spreekt Christus over de vurige oven, waar weinig zal zijn en knersing der tanden. Hij herhaalt het in Matthéus 13:50. Ook in Openbaring 9:2 wordt gesproken over een rokende en vurige oven. Op meer plaatsen wordt gesproken over het onuitblusbare vuur van de hel en van de poel van vuur, die bereid is voor de duivel en zijn engelen (Matth. 18:18; Mark. 9:43; Matth. 25:41). Niet alleen engelen, maar ook mensen zullen in dat vuur geworpen worden. Ze zullen eeuwig zijn in het gezelschap van satan met alle gevallen engelen omdat ze zich van God en Zijn Woord hebben afgekeerd en de god dezer eeuw hun zinnen verblind heeft (2 Kor. 4:4).

Beeld van Gods toorn

Het beeld, dat Christus gebruikt, tekent ons de pijniging van de goddelozen door het onuitblusselijke vuur van Gods gericht. Het is een sym-

bool van de toorn van God. Die toorn wordt in de Bijbel aangeduid als een "verterend vuur" en een "eeuwige gloed". Het ontkennen van de werkelijkheid van de hel heeft alles te maken met ons Godsbeeld. We willen geen God, Die de zonde eeuwig straft. We bedenken ons een God bij Wie geen eeuwige straf past. Maar is ons Godsbeeld wel het schriftuurlijk Godsbeeld?

In Deuteronomium 4:24 waarschuwt Mozes tegen het vergeten van God en het buigen voor eigengemaakte goden; in dat verband zegt hij dan: 'Want de HEERE, uw God, is een vetterend vuur'. Omdat Hij God is kan Hij de zonde niet gedogen, moet Hij eeuwig toornen over de zonde. 'Wie is er onder ons, die bij een eeuwige gloed wonen kan?' (Jes.33:14).

In het Nieuwe Testament klinkt dezelfde boodschap: 'Want onze God is een vetterend vuur'. (Hebr. 12:29). Beseffen we wel Wie God is? Calvijn wijst er in het begin van zijn "Institutie" op dat Godskennis en zelfkennis samen op gaan. Als de Heere in het zondaarshart gaat werken, dan wordt de Heere werkelijkheid in het leven, en dan niet als een 'lievige' God, maar als de Heere zoals Hij Zich werkelijk openbaart in Zijn Woord.

Juist in dat licht wordt ook de zonde werkelijkheid en worden we Gods gramschap dubbel waardig. Laten we niet vergeten dat in die weg Christus

waarde voor ons krijgt in Zijn bitter lijden en sterven. Als Eén ervaren heeft tot in het diepste van Zijn ziel dat onze God een vetterend vuur is, dan is het Christus geweest op Golgotha. Daarom kan door Hem voor helwaardige zondaren de hemel worden geopend. Zo krijgt Hij waarde voor doemwaardige zondaren. Juist in die weg krijgt het Evangelie diepte en inhoud.

Een Evangeliebediening zonder de diepte van de zonde en de werkelijkheid van Gods eeuwige straf is geen Evangelieprediking. Het is Christus, Die de beelden van een poel van vuur en sulfer, van een onuitblusselijk vuur, van het wenen en het knersen van de tanden, heeft gebruikt om te wijzen op de werkelijkheid van Gods brandende toorn. Het doet ons denken aan het oordeel over Sodom en Gomorra, waarover God vuur en sulfer liet regenen. Het zijn beelden ontleend aan onze aardse werkelijkheid om de werkelijkheid van de hel dichtbij ons te brengen.

De Heere doet het om ons wakker te schudden want Hij zoekt onze ondergang niet, maar ons behoud. 'Daarom zegt Hij: Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden; en Christus zal over u lichten' (Ef. 5:14).

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Eckeveld

kelenreeks in De Saambinder Comrie samen met Brahé en Holtius een 'kampioen voor de gereformeerde leer'. Het deed hem dan ook grote deugd dat hij in 1930 het boek bij uitgeverij De Banier kon uitgeven. Ds. Kersten beschouwde het als een standaardwerk, dat volgens hem in iedere huiskamer een plaats verdiende. Misschien was dat laatste de reden dat het in 1932 als premieboek bij de bekende Banierkalender werd aangeboden.

Onmiskenbaar is Comrie van grote invloed geweest op het theologisch denkklimaat binnen onze gemeenten. Niet alleen ds. Kersten, maar ook ds. A. Vergunst heeft steeds opnieuw gewezen op de waarde van de geschriften van deze 'Schotsman'. Ds. A. Moerkerken, die een aanbeveling schrijft voor deze nieuwe Banieruitgave, herinnert daar op bladzijde 13 en 14 ook aan: de rijke inhoud van de boeken van Comrie.

Daarom ben ik ook bijzonder blij dit belangwekkende boek van Comrie onder uw aandacht te kunnen brengen. De ervaren neerlandicus, ouderling C. Bregman uit Hendrik-Ido-Ambacht, heeft op uiterst consciëntieuze wijze de tekst toegankelijk gemaakt. Werkelijk een monnikenwerk dat hij met getrouwheid en doorzettingsvermogen heeft verricht. Zorgvuldig en transparant legt hij daarvan een taalkundige verantwoording af op bladzijde 32 tot 37. En niet te vergeten in de vele waardevolle voetnoten onder aan elke bladzijde.

Daarna volgt de 'opdracht aan mijn zeer geliefde en hooggeachte gemeente van Woubrugge (38-41) en Comrie's eigen 'aan de lezer' (42 en 43). Op bladzijde 44 begint dus het eigenlijke pastorale werk. Kort geleden heb ik in *Even maar* de verschillende hoofdstukken al genoemd. Maar voor de volledigheid hierbij de veertien 'Geloofseigenschappen' vanuit de daarbij horende Schriftplaats: 1. het geloof is een genade die de ziel zo nauw mogelijk met Christus verenigt; 2. het geloof is een genade waardoor een ziel gerechtvaardigd wordt; 3. het geloof is een genade die de ziel reinigt; 4. het geloof is een genade die Jezus Christus op zeer hoge prijs stelt; 5. het geloof is een genade die de ziel in de ware rust brengt; 6. het geloof is een genade die de wereld overwint; 7. het geloof is een genade die beproefd wordt; 8. het geloof is een genade die het hart lijdzaam en geduldig maakt, hoewel de beloften niet direct vervuld worden; 9. het geloof is een genade

Van geslacht tot geslacht

Comrie, voedsel voor de ziel

Bij ds. G.H. Kersten (1882-1948) leefde de wens om dr. A. Comrie (1706-1774) breder bekendheid te geven binnen onze gemeenten.

Al op 9 juli 1925 schrijft hij daarom in De Saambinder: 'Ik beveel u met grote vrijmoedigheid de werken aan van de godzalige Comrie. Wilt ge preeken lezen, lees dan 'verhandelingen van enige eigenschappen des zaligmakenden geloofs: preeken waarin ge zielevoedsel vinden zult en die u heenwijzen naar den enige naam,

die den mensen gegeven is tot zaligheid... ik heb steeds met zeer veel genoegen Comrie gelezen. Ik herinner mij nog de zeer diepe indrukken, die ik aangaande de noodzakelijkheid om Christus te kennen als Zaligmaker in mijn ziel ontving na het lezen van de predikatie over 1 Cor 6:17: 'maar die de Heere aanhangt is één geest met Hem'. Waarlijk vriend, Comrie bouwt op geen zandgrond van gevoel en tranen, maar wijst de enige weg ter zaligheid'.

Ds. Kersten noemt in een latere arti-

die in volle zekerheid tot de troon der genade doet gaan; 10. het geloof is een genade waarop de verzegeling volgt; 11. het geloof is een genade waardoor een christen leeft; 12. het leven door het geloof tot dagelijkse rechtvaardiging; 13. het leven door het geloof in duisternis; 14. het leven van het geloof steunend op de belofte. Zo hebt u enige indruk waarover het gaat. De genadige planting van het geloof en de genadige oefening van het geloof. Geloof als voortdurende vrijmachtige gave Gods!

Bij deze waardevolle heruitgave –ook voor onze jonge generatie– zijn anderen Bregman behulpzaam geweest. Daarbij zijn vooral te noemen de adviezen van ds. M. Golverdingen en ds. J. Schipper. Op beiden kon broeder Bregman terugvallen bij het maken van keuzen. Een waardevolle index op namen en begrippen (583–612) maakt deze uitgave tot een toegankelijk standaardwerk.

Niet onvermeld mag blijven dat ds. Golverdingen gezorgd heeft voor een uitvoerige kerkhistorische inleiding (15-31), die ons inzicht geeft in het theologisch denkklimaat waar Comrie mee te maken had en de invloed die hij had. Dit is dan ook de reden dat we hem inmiddels verzocht hebben in een korte artikelenreeks in De Saambinder uitvoeriger aan deze uitgave aandacht te geven voor onze lezers. Dat hebt u dus nog van hem te goed!

En het doel van dit alles? Nu, dat is gemakkelijk te raden. En dat schrijf ik niet voor de vorm: wanneer het nu gaat om de wezenlijke vraag: 'Hoe kom ik bij Jezus?' Wanneer het nu gaat om de noodzakelijke kennis van de Middelaar en vooral -niet te vergeten!- hoe voor Hem nu plaats gemaakt wordt, dan kunt u hier terecht. Ik wilde dat ik u dat kon laten 'proeven'. Dat u er smaak van kreeg. Er zit bij Comrie, en natuurlijk ook bij anderen, iets dat zo trouw recht doet aan het zuivere genadekarakter van het geloof en het geloven. Dat blijft genade, genade alleen. Daar komt niets, maar dan ook niets van de mens bij. Daarbij is hij ook zo herderlijk. Door de gaven die hij van de Heere gekregen had, weet hij het zo dichtbij te brengen.

Wij zijn echt blij met deze uitgave. Wat is er aan moeite in geïnvesteerd om dit werk zo goed toegankelijk en leesbaar weer op de markt te krijgen. Daarbij vergeleken is de prijs van deze fraai uitgevoerde uitgave niet hoog. Wat ik zo hoop? Allereerst dat u het zelf gaat lezen. Maar ook wanneer u

voor een bepaalde gelegenheid -zoals verjaardag of belijdenis doen- iets zoekt om aan het volgende geslacht in handen te geven, probeert dit dan eens. Laat ze maar beginnen op bladzijde 44. En dan vragen of ze een paar bladzijden per zondag bij voorbeeld willen lezen.

Zullen we het eens proberen om onze jonge mensen aan het lezen te krijgen? Om ze te proberen zó iets te laten lezen? En u weet waarom ik dit schrijf. Opdat het nageslacht Gods grootheid mag leren kennen. In een weg waarin het voorgeslacht is onderwezen en niet beschaamd is uitge-

komen. Door dezelfde God, dezelfde waarheid, dezelfde genadewerkingen van de Geest van Immanuël. Dat verandert toch niet met de tijd? En om dit ware Godswerk gaat het toch?

N.a.v. dr. A. Comrie
"Verhandelingen van enige eigenschappen van het zaligmakende geloof", hertaald door C. Bregman, uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 97890 336 30590, 612 pag.; € 24,90.

Klaaswaal,

ds. G.J. van Aalst

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Hoogvliet i.cm. Spijkenisse en te Scheveningen:
ds. W. Silfhout te Capelle aan de IJssel;
Te 's-Gravenhage:
ds. G. Clements te Gouda;
Te Puttershoek en te Waarde:
ds. P. Mulder te Krimpen aan den IJssel;
Te Rotterdam-Zuidwijk:
ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;
Te Vlaardingen: ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Wolphaartsdijk:
ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
Te Zwijndrecht:
ds. J. Schipper te Dirksland.

BEDANKT

Voor Brakel:
ds. G.M. de Leeuw te Ridderkerk;
Voor Hoofddorp:
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland;
Voor Nijkerk:
ds. M. Karens te Werkendam;
Voor Rijssen-West:
ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom.

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2011

Pag. 346, **gemeente**
TRICHT-GELDERMALSEN
Toevoegen: regeling preekbeurten:
J. Bulsink, Laan 1940-1945 93,
4194 WN Meteren, tel. 0345-58 17 05.

BERICHTEN

■ STADSWANDELING AMSTERDAM

Ten bate van het evangelisatiewerk in Amsterdam bieden wij u op **zaterdag 2 juni** een rondleiding door onze hoofdstad aan o.l.v. de Amsterdammer dhr. J.C. Hotting en een bezoek aan onze evangelisatiepost 'Bij Simon de Looier'. Deelname-

kosten: € 10,- p.p., (max. € 50,- per gezin). Reserveren: via tel. 078-681 9811 (dhr. J.C. Hotting). Verzamelen bij Centraal Station a/d kant van 'Het IJ' om 9.30 uur.

■ **ROMMELMARKT TE GOUDA**
Zaterdag 14 april, van 9.00-15.00 uur, organiseert de zendingscommissie van

Gouda haar jaarlijkse rommelmarkt, opnieuw in en rond het gebouw van het Driestar College aan het Ronsseplein, aldaar. Voor meer informatie: www.zendingsmarkt-gouda.nl

■ INGEBRIJKNAME ORGEL, EN ZANG TE OUD-BEIJERLAND

Op **woensdag 11 april** hoopt de Geref. Gemeente van Oud-Beijerland, Jan Lievenslaan 12, een Engels historisch drieklaviers orgel uit 1901 in gebruik te nemen. Meditatie door ds. G. Pater. Aanvang om 19.30 uur.

Zaterdag 14 april is er van 13.30-16.00 uur een informatieve Engelse inloopmiddag met veel Engels repertoire. Om 19.30 uur is er een samenzangavond m.m.v. Pieter Heykoop orgel en de bovenstemgroep Oud-Beijerland. Opening, meditatie en sluiting door ds. G. Pater. Collecte t.b.v. orgel- en galerijfonds.

■ ZANGAVONDEN

Barneveld

Psalmzangavond op **vrijdag 20 april**, aanvang: 19.30 uur, in de Adullamkerk van de Geref. Gemeente te Barneveld-Zuid, Ds. E. Fransenslaan 6. Opening, meditatie en sluiting door ds. G. Bredeweg. Het nieuwe orgel wordt bespeeld door Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. schulddeling.

Leiderdorp

Zangavond op **vrijdag 27 april**, aanvang 19.45 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente, Hoofdstraat 73 te Leiderdorp, met medewerking van o.a. het mannenkoor "Datheen" uit Leiderdorp. Collecte t.b.v. de Commissie Vakantieweken voor mensen met een beperking, uitgaande van de Vrouwenbond Geref. Gemeenten (VBGG).

Noordwijk

Voorjaarsconcert op **zaterdag 14 april**, aanvang : 19.45 uur, in de Jeroenskerk te Noordwijk, Voorstraat 44, met medewerking van o.a. het mannenkoor David uit Lisse.

Naast koor- en samenzang: orgel- en vleugelbespeling door André Hobo en Arjan Wouters.

Nunspeet

Passie- en paaszangavond op **zaterdag 7 april**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet, hoek Aarweg/Brinkersweg.

Medewerkenden: jeugdkoor Kinderklanken, jongerenkoor Nil sine Deo, gemengd koor Jubilate Deo. Opening door ds. A. Schot, inleiding door student W.A. Zondag. Collecte voor de jeugdverenigingen.

Rhenen

Datheensamenzangavond op **maandag 9 april**, aanvang: 19.30 uur, in de Cunerakerk te Rhenen, Kerkplein 1. Opening, meditatie en sluiting door ds. G. Beens. Orgelbespeling door Pieter Heykoop. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

Sliedrecht

Psalmzangmiddag op **zaterdag 14 april**, aanvang: 14.30 uur, in de Boazkerk van de Geref. Gemeente te Sliedrecht, Rondo 325. Het koor van de gehandicaptenclub 'Mefiboseth' hoopt psalmen te zingen o.l.v. dhr. L. Verkamman. Ook zal er een Bijbelvertelling gehouden worden. Iedereen is hartelijk welkom.

■ THEMADAG 'DE STAPELING DE BAAS'

Mensen met een beperking en hun familieleden krijgen de komende tijd te maken met een opeenstapeling van bezuinigingen. Er is grote onzekerheid of er in de toekomst nog recht is op noodzakelijke zorg, toegang tot school en werk enz. Op **zaterdag 12 mei** organiseert Helpende Handen een themadag om betrokkenen te informeren over de (voorgenomen) kabinetsmaatregelen en de gevolgen daarvan.

W. Drooger, directeur Platform VG, zal in zijn lezing een schets geven van de maatregelen waar mensen met een beperking mee te maken krijgen (AWBZ, Wmo, Wajong, Wwnv, Passend onderwijs e.d.). Familieleden van mensen met een beperking, ambt dragers, mantelzorgers en vrijwilligers zijn van harte uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen.

Locatie: gebouw Gomarus scholengemeenschap, Hoefslag 11, Gorinchem. **Aanvang:** 10.00 uur. **Lunch:** 12.15 uur. **Afsluiting:** 15.00 uur. **Kosten:** gratis voor leden van Helpende Handen; € 17,50 voor niet-leden

Meer (inhoudelijke) informatie: www.helpendehanden.nl/themadag

■ WERKGROEP "OUDERS EN FAMILIE RONDOM MENSEN MET EEN ANDERE GEAARDHEID"

Wij, de hieronder genoemde leden van de Gereformeerde Gemeenten, vormen een werkgroep die ontstaan is rondom ouders die een kind hebben met een andere geaardheid. In verschillende hoedanigheden worden wij met de problematiek van homoseksualiteit geconfronteerd. Bij ons is daarom de behoefte ontstaan ervaringen te delen en elkaar zodoende tot steun te zijn in deze moeilijke omstandigheden. De hoofdvraag is vaak: hoe moeten we met onze zoon/ dochter die anders geaard is, omgaan.

Voor betrokken ouders en familieleden willen wij regelmatig bijeenkomsten in besloten kring beleggen, waarin men met elkaar van gedachten kan bespreken en ervaringen kan bespreken. Het is uitdrukkelijk niet onze bedoeling om standpunten op te rekken of ter discussie te stellen. Wij nemen de Bijbel als uitgangspunt voor ons spreken en denken over seksualiteit.

De eerste bijeenkomst zal gehouden worden op **zaterdag 12 mei**, voor het bijwonen waarvan men zich kan aanmelden. De aanvangstijd en plaats hiervan zullen uitsluitend aan hen die zich hebben opgegeven, worden bekendgemaakt. Deze bijeenkomst zal worden geleid door één van de hieronder genoemde ambtsdragers, die allen op persoonlijke titel zitting hebben in onze werkgroep. Indien zich hiervoor meer dan 18 personen aanmelden, zal er in een later stadium ook voor hen een dergelijke bijeenkomst worden belegd.

U kunt contact met ons opnemen via e-mail:

contact@oudersenfamilierondom.nl of telefonisch: 06 40 17 96 95.

Verder kunt u alle informatie vinden op www.oudersenfamilierondom.nl

De werkgroep, bestaande uit:

dhr. en mevr. Last te 's-Gravenpolder
dhr. M. Ligtenberg, ouderling Geref. Gemeente te Lisse
dhr. H. Murre, ouderling Geref. Gemeente te 's-Gravenpolder
mevr. S.J. van Ree te Krimpen a/d IJssel
dhr. C.J. Ruissen, ouderling Geref. Gemeente te Waarde
dhr. en mevr. Stolker te Lisse
dhr. J. ten Voorde, ouderling Geref. Gemeente te Krimpen a/d IJssel

■ PROMOTIE

Op 7 maart jl. is Leendert van Steensel, lid van onze gemeente, gepromoveerd aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam. Zijn medisch onderzoek en proefschrift betreffen een bepaald aspect van de oogziekte van Graves. Hij heeft zijn proefschrift met succes verdedigd, waarop hem de doctorsbul werd uitgereikt. In het dankwoord aan het eind van het proefschrift, dankt hij de Heere God Die hem de gaven, het inzicht en de vaardigheden gaf om dit promotieonderzoek te kunnen doen en het ook voorspoedig liet verlopen. Hij eindigt daarin met: Hem alleen zij de eer! Wij feliciteren hem van harte met dit mooie resultaat en wensen hem daarin Gods zegen toe.

Kerkenraad Geref. Gemeente Dordrecht

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 8 APRIL 2012 EERSTE PAASDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 19.00 uur ds. J.J. Tanis; Aalburg 15.00 uur ds. W.J. Karels; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.30 uur ds. H. Paul; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. J.M. Kleppe en 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur stud. J. van Laar; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul; Bodegraven 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 15.30 uur (openb.bel.) ds. B. Labee; Boskoop 9.30 en 16.30 uur stud. A.T. Huijser; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; Deventer 15.00 uur stud. J. van Laar; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dordrecht 17.30 uur stud. S.W. Janse; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 19.00 uur ds. A. Schot; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. J. Karels; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur (openb.bel.) ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 15.30 uur (H.D.) ds. W. Harinck; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravensande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Hoofddorp 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Houten 11.00 uur ds. J.S. van der Net en 17.00 uur ds. J.J. van Eckevelde; Kampen 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Kapelle-Biezelinghe 10.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 14.00 uur ds. E. Hakvoort; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder;

Kruiningen 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. G. Hoogerland; Leerdam 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 14.30 uur (bev. ambtsdr.) ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 18.30 uur ds. D.W. Tuinier; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 16.00 uur ds. J. Driessen; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 14.30 uur ds. G. van Manen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostburg 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oostkapelle 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Opheusden 15.30 uur ds. F. Mulder; Opperdoes 10.00 en 16.00 uur stud. C. van Ruitenburch; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. Pater; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 15.00 uur ds. G. Pater; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 15.00 uur stud. S.W. Janse; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. J. Driessen en 14.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. W. Silfhout; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Sliedrecht 18.30 uur ds. M.J. van Gelder; Soest 9.30 uur ds. A.A. Brugge en 19.00 uur (openb.bel.) ds. W. Visscher; Spijkenisse 18.30 uur (H.D.) ds. J. Driessen; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stad aan 't Haringvliet 14.30 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 19.00 uur stud. A.T. Huijser; Terneuzen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 15.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. E. Bakker; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veen 14.30

uur ds. M. Karens; Veenendaal 15.30 uur ds. A.A. Brugge; Vlaardingen 19.00 uur ds. L. Terlouw; Vlissingen 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Waarde 18.00 uur ds. C. Harinck; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 15.30 uur (openb.bel.) ds. A. Verschuure; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Westzaan 19.00 uur stud. C. van Ruitenburch; Wierden 18.30 uur ds. J. Karels; Woerden 15.30 uur ds. J.S. van der Net; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Yerseke 9.30 en 14.00 (openb.bel.) en 18.00 uur (H.D.) ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Eckevelde en 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 16.30 uur ds. M. Golverdingen; Zwolle 17.00 uur ds. K. Boeder.

■ MAANDAG 9 APRIL 2012 TWEDE PAASDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. D.W. Tuinier; Alblasserdam 9.30 uur (openb.bel.) ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Barendrecht 10.00 uur ds. L. Terlouw; Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 uur ds. G. Bredeweg; Beekbergen 11.30 uur (openb.bel.) ds. K. Boeder; Benthuizen 9.30 uur (openb.bel.) ds. A.B. van der Heiden; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur (openb.bel.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; Deventer 10.00 uur ds. A.P. Baaijens; Dirksland 10.00 uur (openb.bel.) ds. J. Schipper; Dordrecht 10.00 uur (openb.bel.) ds. M. Golverdingen; Ede (Verl. Maanderweg 33) 9.00 uur ds. A.A. Brugge; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 11.15 uur ds. R. Kattenberg; Enkhuizen 10.00 uur ds. G. Heijkamp; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Gorinchem 10.00 uur (openb.bel.) ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. H. Paul; 's-Gravenhage 9.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. E. Hakvoort; 's-Gravensande 9.00 uur ds. J. van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur (openb.bel.) ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 uur (openb.bel.) ds. M. Joosse; Hilversum 10.00 uur ds. J.M. Kleppe; Hoogvliet 11.00 uur stud. S.W. Janse; Houten 10.00 uur (openb.bel.) ds. J.S. van der Net; Kampen 11.15 uur ds. A. Schot; Katwijk aan Zee 16.00 uur ds. D. de Wit; Klaaswaal 9.30 uur ds. A. Vermeij; Kootwijkerbroek 10.00 uur (openb.bel.) ds. G. Beens; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. C. Neele; Kruiningen 9.30 uur (openb.bel.) ds. G. Hoogerland; Leerdam 11.00 uur (openb.bel.) ds. M. Karens; Leiderdorp 10.00 uur (openb.bel.) ds. J. Driessen; Lelystad 9.00

uur ds. R. Kattenberg; Meliskerke 19.30 uur (openb.bel.) ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur (openb.bel.) ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Mijdrecht 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Moerkapelle 9.30 uur (openb.bel.) ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. S. Maljaars; Nunspeet 9.00 uur (openb.bel.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 11.30 uur (openb.bel.) ds. E. Bakker; Opheusden 19.00 uur (openb.bel.) ds. J.W. Verweij; Oud-Beijerland 9.00 uur ds. G. Pater; Ouddorp 19.30 uur ds. C. Harinck; Poederoyen 11.00 uur stud. A.T. Huijser; Poortugaal 9.30 uur ds. P. Mulder; Poortvliet 11.00 uur ds. C.J. Meeuse; Puttershoek 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rhenen 9.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur (openb.bel.) ds. G.M. de Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 uur (openb.bel.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur (openb.bel.) ds. J.W. Verweij; Rijssen-Zuid 9.00 uur (openb.bel.) ds. A. Schreuder; Rotterdam-Centrum 11.00 uur ds. J. van Rijswijk; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Scherpenisse 9.00 uur ds. E. Bakker; Scherpenzeel 10.00 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen: zie 's-Gravenhage; Sint Annaland 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Sliedrecht 11.30 uur (openb.bel.) ds. W.J. Karels; Spijkenisse 9.00 uur stud. S.W. Janse; Stolwijk 10.00 uur stud. J. van Laar; Terneuzen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde- De Vecht 9.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur (openb.bel.) ds. B. Labee; Uddel 10.00 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 9.00 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 11.00 uur (openb.bel.) ds. A.A. Brugge; Vlissingen 9.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waardenburg 9.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 11.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.00 uur ds. M. Karens; Woerden 11.15 uur (openb.bel.) ds. A.J. de Waard; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 11.00 uur ds. G. Pater.

■ DINSDAG 10 APRIL 2012

Ede (Amsterdamseweg 9) 13.30 uur (huw.bev.) ds. A.A. Brugge; Eindhoven 19.30 uur ds. P. Mulder; Oosterland 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Westzaan 19.30 uur ds. L. Terlouw.

■ WOENSDAG 11 APRIL 2012

Delft 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J. Schipper; Kortgene 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Kruieningen 19.30 uur (tijdrede) ds. G.M. de Leeuw; Meeuwen 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuwdorp 19.30 uur ds. M. Karens; Nisse 19.30 uur ds. G. Beens; Oude-Tonge 19.30 uur ds. C.J. Meeuse.

■ DONDERDAG 12 APRIL 2012

Kootwijkerbroek 14.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Ouddorp 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Waarde 19.30 uur ds. J.J. van Eckveld.

■ VRIJDAG 13 APRIL 2012

Borssele 14.30 uur (huw.bev.) ds. E. Hakvoort; Scherpenisse 14.00 uur (huw.bev.) ds. E. Bakker.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 8 APRIL 2012

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMST MAANDAG 9 APRIL 2012

Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

BERICHT AAN ONZE ABONNEES

Per 1 april 2012 is de nieuwe abonnementsperiode ingegaan. Bij De Saambinder van **12 april a.s.** treffen alle zelfbetalende abonnees een **factuur** aan. Om administratieve fouten zoveel mogelijk te voorkomen, wordt u vriendelijk verzocht om uw abonnement pas te betalen na ontvangst van de factuur. Bij voorbaat dank voor uw medewerking!

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Te HUUR vak. huis vrijstaand nabij bos, meren, centrum te **Drachten**.
2-4 pers. vanaf € 400 p.w.
info: 0621108832

Te huur in Barneveld
3-kamer appartement op de begane grond. Dichtbij het centrum en kerk Ger. Gem. Ideaal voor ouder echtpaar of alleenstaande.
Nette bewoning vereist.
Beschikbaar per 1 juni 2012.
Info: 0577-491962.

Een lege plaats

NIEUW
verschenen

Door Ds. L. Terlouw

Wat is het verlies van een geliefde ingrijpend! Omgaan met rouw roept veel vragen op. Met behulp van Bijbelse gegevens en praktische voorbeelden biedt dit boekje een handreiking in situaties van verlies en rouw.

Dit boekje wordt uitgegeven in samenwerking met Stichting "De Vluchttheuvel".

8,95

Nu in de boekhandel of op www.debanier.nl

deBanier
uitgeverij

Vakantie op de Veluwe?
www.rusteenweinig.nl

Vakantie Oostenrijk:

Te huur: luxe Chalet en
Appartementen 2-9 pers.,
in omg. Saalbach-Hinterglemm /
Zell am See, Kerkdiensten
tijdens zomervakantie.
Info: 0180-322181 / 06-51166845

Voor het leveren en leggen van **na-
tuurstenen- en keramische vloeren.**
Alleen eerste klas kwaliteit en steeds
de laagste prijs. Tegelzetterbedrijf
J. Slingerland, 0184-611917.

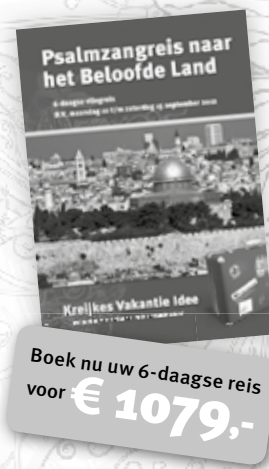
Landhoeve Groot Schoneveld in
Achterberg is een zorgboerderij voor
ouderen uit de reformatorische gezindte
voor de hele regio.

- Ter verlichting van familie en mantelzorgers
- Voor wie een zorgopname zo lang mogelijk wil uitstellen

Landhoeve Groot Schoneveld
Bovenweg 20
3911 SG Achterberg
info: 06-49 49 59 33
contact: Bert of Julia Hak
grootschoneveld@klikSAFE.nl
www.grootschoneveld.info

6-daagse Psalmzangreis Israël

Met aandacht voor het werk van het Deputaatschap voor Israël
D.V. maandag 10 t/m zaterdag 15 september 2012

Van D.V. maandag 10 tot en met zaterdag 15 september 2012 organiseert Kreijkes Vakantie Idee een 6-daagse Psalmzangreis naar het Beloofde Land. We vertrekken op maandagmorgen en hopen op zaterdagmiddag weer thuis te komen. De reis staat onder leiding van reisleider de heer J.H. Mauritz. Op Bijbelhistorische plaatsen staan we stil bij de geschiedenis. Op een aantal locaties onderweg worden momenten van overdenking en samenzang georganiseerd.

Dominee A.J. de Waard hoopt de meditaties te verzorgen. De samenzang staan onder leiding van dirigent Marieke van Manen en organist Peter Wildeman. De reis begint in Galilea waar we enkele dagen hopen te verblijven. Via Samaria reizen we naar Jeruzalem, ook wel Sion genoemd, de stad van Koning David. Ga mee op deze unieke Psalmzangreis naar het land van melk en honing!

t 0548-514 188 www.kreijkes.nl

T.h. vak.won.in prachtig **ZEELAND**,
8 pers. Tel: 0113-302209
www.boerderijvakantiezeeland.nl

Te huur 6 pers. stacaravan .
hele seizoen nog beschikbaar.
prijs per week € 370,00 all-inn.
www.campingdebeukenhof.com
tel. 0528-331246
Hr.gr. Johan en Fenna Paas

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn
Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38
Wij verzorgen alleen begravenissen

NIEUW!

GESCHENKBOEKJES

ds. B.J. van Boven

HET GEVOGELTE DES HEMELS

Onderwijs door de vogels vanuit
het Bijbelboek Job
drie preken
Aan de orde komen de raaf,
de pauw, de ooievaar, de
struisvogel en de arend. Er
blijken rijke lessen te liggen in
het onderwijs dat Job ontvangt,
ook voor vandaag.
Geb. 104 blz.
11,90

dr. A. Comrie

MET CHRISTUS VERENIGD

Twee preken uit *De eigen-
schappen des geloofs* over de
roeping en de rechtvaardig-
making. Aangevuld met een
beknopte biografie door
ds. A. Moerkerken.
Geb. 130 blz.
11,90

ds. P. Blok

BIJ DE JAKOBSBRON

vijf preken
Het gesprek van de Heere
Jezus met de Samaritaanse
vrouw is een van de tref-
fendste gedeeltes uit het
Johannesevangelie. Naast
en boven de geschiedenis als
zodanig, die veel lessen voor
het dagelijkse leven bevat, is
er de geestelijke betekenis.
Geb. 140 blz.
12,50

ds. G. Beens

DE ZIEKENBEZOEKER

Overdenkingen rond het
ziekbed
Meditatief getinte korte over-
denkingen. Uitermate geschikt
om aan zieken cadeau te doen,
of eruit voor te lezen.
Geb. 96 blz.
9,90

ds. C.A. van Dieren

Meer dan Jona is hier

21 preken
Het boek Jona is klein van omvang, maar
groot van inhoud. De wind, de heidense
zeelieden, de vis, de onkundige Ninevieten,
de wonderboom en de worm gehoorzamen
allen op Zijn wenken en volvoeren zo Zijn
raad. Ook Jona!
Geb. 312 blz.
22,50

W. Visser

Als ik beroofd ben

Rouwverwerking... een onmogelijke
werkelijkheid
Persoonlijke en ambtelijke ervaringen
worden op herkenbare en pastorale wijze
doorgegeven en de auteur geeft vanuit Gods
Woord aan hoe gevoelens van rouw een
plaats kunnen krijgen voor Gods aangezicht.
Geb. 100 bl z.
10,00

Uitgeverij Boekhandel www.gebrkoster.nl

verleigbaar bij de boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

Alle genoemde boeken verschijnen DV binnen enkele dagen.

KO1212

Cursussen

Petrus Immens

De Godvruchtige Avondmaalganger
Verdeeld over 14 lessen en 1207 vragen.

Prijs: per e-mail € 75.00
Schriftelijk € 95.00.

John Owen

De heerlijkheid van Christus

Verdeeld over 8 lessen en 594 vragen.

Prijs per e-mail € 55.00.
Schriftelijk € 75.00.

Vraag vrijblijvend een proefles aan

De lessen zijn samengesteld door
Dhr. P. van der Bas te Stolwijk

Informatie over de cursussen tel
0172-532796

e-mail: j.vande.velde@hetnet.nl

Ontdek je... plekje!

Mooi stekje wordt úw plekje.
Kies voor uw vakantie voor Casa
Familia. **Voorhuizen of Salland.**
Kamperen, chalet of bungalow.

www.casafamilia.net
T 0342 - 478380

0182-35 15 20
voor de Krimpenerwaard
Gouda & omstreken

Speksnijder Begrafenisverzorging

In alle rust, betrokken, zorgzaam...

Want iedere begrafenis is een persoonlijk afscheid!
www.speksnijderbegrafenisverzorging.nl

Ontmoet China Bonisa Landdag

D.V. zaterdag 21 april 2012
09.45-14.45 uur.
Chr. Geref. Pniëlkerk
Ghandistraat 2, Veenendaal

- Dr. W. van Vlastuin (opening)
- Ds. Chen Min Yen (China)
- Kand. C. Schreur (China) **JONGEREN**
- Pauze en ontmoeting
- Ds. D. Kranendonk (Canada)
- 以斯帖 (Esther) (China)
- Willem van den Berg (China) **JONGEREN**
- Ds. A.A. Egas (sluiting)

U bent van harte welkom op onze
zendingsdag. Graag ontmoeten wij u!

Grachtweg 20, 2161 HN Lisse
0252 - 41 82 69 www.bonisa.nl

Bonisa
Z E N D I N G

BHV organisatie lastig? BEL 0166-606511

Wij regelen voor u:

- Leveren en onderhoud brandblussers, noodverlichting, AED, verbandtrommel, enz.
- Opleiding en herhaling BHV, EHBO, Reanimatie & AED enz.
- Correcte administratie van de uitgevoerde werkzaamheden.

VAN RIJN
BRANDBEVEILIGING

Kijk op: www.vanrijnbrandbeveiliging.nl
voor ons complete aanbod en cursusdata.

Te huur: Stacaravan op **Camping Schoolzicht** in Aagtekerke (incl. gebruik wasmachine) week 33, 34 en 35 (vanaf 10 augustus)
Tel. 0622405938

Scenic Rental BC - Auto's te huur in Chilliwack BC, Canada. Concurrente tarieven en betrouwbare service.

Voor meer informatie:
bel 1-604-799-7607 (alleen op zaterdag) of email naar ScenicRentalBC@gmail.com.

OUDDORP AAN ZEE

Te koop z.g.a.n. Stacaravan 10.00 x 3.10 mtr. met 6 slaappleaatsen. Merk Topline 1000S. Bwjr. 2007. Perceel pachtgrond ca. 210 m². Op kindvriendelijke nette camping vlak aan zee. Nette ruime tuin met blokhut. Geheel compleet en direct te betrekken. Prijs € 25.000,-
Stageld incl. servc. kst. p. jr. € 2923,-
Info 06-51504058.

Het bestuur van de
Ds. G.H. Kerstenschool te Yerseke
zoekt een:

Enthousiaste collega voor de onderbouw

De Ds. G.H. Kerstenschool
te Yerseke:

- is een school met 17 groepen, telt zo'n 400 leerlingen waarvan 125 in de onderbouw.
- is gesitueerd in een prachtig schoolgebouw en staat in een rustige wijk.
- heeft haar missie voor de nieuwe schoolplanperiode als volgt geformuleerd:
"Werken aan MeerWaarde"
- werkt aan verschillende trajecten in het kader van schoolontwikkeling: Engels, HGW, e.a.
- werkt in de onderbouw met het thematisch concept en gebruikt KJK als observatie-instrument.
- werkt binnen de federatieve vereniging Colon samen met de 24 andere Zeeuwse reformatorische basisscholen.
- is te vinden op het volgende adres: Jolstraat 1, 4401 JC, Yerseke.

Bent u:
- zelfstandig en tevens teamgericht
- transparant in uw werkhouding
- geïnteresseerd in het jonge kind

Hebt u:
- visie op kleuteronderwijs
- zin om in een enthousiast team aan de slag te gaan
- interesse in een volledige weektaak

Vindt u:
- de boodschap van Gods Woord de kern van het onderwijs
- het een uitdaging om op onze school te gaan werken
- het samenwerken aan MeerWaarde van belang

Behoort u:
- tot de (Oud) Gereformeerde Gemeenten (in Nederland)

Stuur dan vóór D.V. 21 april een sollicitatiebrief (voorzien van een recent C.V.) aan de secretaris van het schoolbestuur:
Dhr. J.F. Goud, Postbus 104, 4400 AC Yerseke
U kunt uw sollicitatie ook mailen: jaccogoud@solcon.nl

Heeft u vragen, wilt u aanvullende informatie ontvangen óf wilt u een bezoek brengen aan onze school?
Neem dan contact op met de directeur:
dhr. E.J. de Korte (0113-571678 of 0113-582110)

Ds. G.H. Kerstenschool

Het gemengd koor "Vox Humana" te Krimpen a/d IJssel is met ingang van D.V. september 2012 op zoek naar een

DIRIGENT

Het koor is opgericht in 1973 en staat onder toezicht van de kerkenraad van de Oud Ger. Gem. in Ned. te Krimpen a/d IJssel.

Op dit moment telt het koor 65 leden.

De repetities zijn op donderdagavond van 20.00 – 22.00 uur in de grote zaal naast het kerkgebouw aan de Mezenstraat.

Uw schriftelijke reactie, voorzien van CV kunt u binnen

10 dagen na het verschijnen van deze advertentie,

richten aan de secretaresse van het koor: Mevr. J.A. de Jong, Boveneindselaan 102, 2924 BA Krimpen a/d IJssel.

Voor nadere info kunt u contact opnemen met de secretaresse tel. 0180-521215 of de voorzitter dhr. J. Bax 0180-511091

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagratia.nl

Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12

Koeling in uw Kerk(gebouw)

Voor elk probleem? Bel AKTIE

Tel: 010-4517471

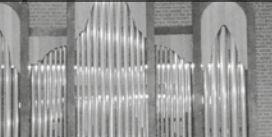
CO2 metingen

Advies en installatieburo

Voor een vrijblijvende offerte
aktie@kliksafe.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

Dé inrichter voor Kantoor, Kerk en School

HOEKMAN
Kantoor & Project

Uw partner in complete kantoor- en projectinrichting

Showroom: Marconistraat 13 - 4461 HH Goes - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl - www.hoekmanismeer.nl

Ambtskleding

- maatkostuums
- preekjassen

Bij aankoop van

3-delig ambtskostuum GRATIS strijkvrij overhemd

- jacquets
- hoeden
- shirts
- schoenen

Koorkleding Rouwkleding

Maak snel een afspraak, we komen graag bij u langs voor persoonlijk advies

Klamar's

FASHION

Klaas Leendert en Marian Blok
's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

Zorg...

Respect...

Aandacht...

Geen crematies...

Walcheren, Noord- en Zuid-Beveland

Tel. 0118-616012 of 0113-342304

Ontdek de nieuwe Verrassing

Ons bungalowpark aan de rand van het historische dorp Oosterend heeft in 2011 een volledige nieuwbouw ondergaan en hiermee laten wij u graag kennismaken.

Zoek en boek via www.deverrassing.nl of bel voor meer info 0222 31 89 06

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
voel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken
ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk)
en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk**
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk**
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:
Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijk-
heid betreffende de inhoud van de advertenties
en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

We moeten ons sterk maken voor deze vakanties

Vriendschap en ontspanning zijn belangrijk. Gods Woord is het belangrijkste. En dat geldt altijd, ook tijdens de vakantie. Dat is wat je als ouder aan je kinderen wilt overdragen. Je zoekt daarom - naast de gezinsvakantie - een vakantie die qua bestemming en besteding daarmee in overeenstemming is. Gods Woord moet opengaan en richtinggevend zijn. Als het om een vakantie met vrienden gaat, is het de verantwoordelijkheid van de ouders om erop toe te zien dat er goede leiding is.

Vakantie is een vorm van luxe. Wij hebben veel meer tijd en mogelijkheden om op vakantie te gaan dan de generatie van onze ouders. Het is nodig dat we hier bewust en doelmatig mee omgaan. Merken onze kinderen dat ook aan ons? Daarom vind ik Zomerkampen niet alleen een luxe, maar ook noodzakelijk. Het is gemakkelijk om jongeren de vrije hand te geven in hun keuzes. Er zijn genoeg commerciële reisorganisaties die hun diensten aanbieden. Maar onze vakanties hebben een eigen plaats; ze worden aangeboden vanuit het kerkelijk gebonden jeugdwerk. Ik weet van nabij hoe bij de organisatie van deze vakanties nauwgezet wordt gezocht naar een vormgeving die aansluit bij wat we in gezin en kerk gewend zijn. We moeten ons daarom sterk maken voor deze vakanties.

Ik denk terug aan de goede avonden die ik meegemaakt heb als spreker tijdens zomerkampen. Er was openheid, gezelligheid, maar bovenal: plaats voor de boodschap van Gods Woord. Rondom de jongeren stonden betrokken en capabele stafleden; waardevol!

ds. G.W.S. Mulder

Ik merk in mijn gemeente dat onder andere
Zomerkampen positief bijdragen aan de vorming
van jongeren

eens oneens

Geen vakanties voor (minderjarige) jongeren, zonder
verantwoorde leiding vanuit onze kerk.

eens oneens

Stafleden gezocht!
Maak een vakantie met meerwaarde
voor jongeren mogelijk! De Jeugdbond
is **dringend** op zoek naar stafleden.
www.jbgg.nl/stafidworden

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenis
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden

Psalmzangavond
samenzang met bovenstem

in de Grote kerk van THOLEN
De Betuwse Bovenstemgroep
zingt in Zeeland

Dinant Struik: algehele leiding
Wilhelm Groenendijk: trompet
Peter Wildeman: orgel

D.V. zaterdag
14 april 2012

Aanvang: 19.00 uur.

Leiding: **Ds. E. Bakker**
Entree: gratis
collecte t.b.v. JBG en Bijzondere Noden

 E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenis

Fides
praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Schoutenstraat 94a
3771 CL Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkgorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidstaat 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbendijke
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Alle nieuwe titels
www.derooboeken.nl

BJ *Begrafenisverzorging*
Janssen

Begrafenisverzorging op de Bevelanden en Tholen

Havikskruid 10, Kapelle
0113-33 09 36

Binnenkamer 11, Tholen
0166-60 73 19

www.begrafenisverzorging-janssen.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begrafenis.

Dag en nacht bereikbaar.

 P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Gestoffeerde woning te huur in Barneveld vanaf 4 mei
Tel. 06-19095854

Te huur ons huis in Lelystad
mnd Juli graag 14 dg aan een gsl.
€ 250 per week, Tel. 0320-252166.

Te huur, 6 pers. **nette caravan** op de Verborgten Hoek (Frl)
Tel. 038 3337756

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper **010-458 31 12**
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman **0182-58 39 32**
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

愛之神
GEEF

voor Christelijk (vervolg)onderwijs in China

Helpt u mee om te voorzien in de grote behoefte aan christelijke lectuur? Dit kan mede dankzij uw hulp. Uw gift is welkom op 3473. 76. 029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen. Bel voor info en/of voorlichting: 06-200 13 173

WWW.HUDSONTAYLOR.NL

 HUDSONTAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Stort uw gift op: 3473.76.029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen

Onderwijs | Lectuur | Toerusting | Diaconaat

